

Вперше довелось брати участь в Чемпіонаті України не в якості учасника, а як суддя. Далі мої враження від суддівства чемпіонату серед пішохідних походів 4-5 категорії складності.

Почну з приємних моментів.

Чи не вперше вдалось провести суддівство з трьох окремих класів 3, 4 та 5 категорій складності, в кожному класі було представлено по шість звітів, дещо змінилась географія походів порівняно з попередніми роками. Група з Харкова провела похід на Кодарі, декілька походів по Алтаю. Всі сили ГСК кинуло на якісне суддівство походів 5 категорії складності, кожен звіт відсудило не менше ніж 6 суддів, практично всі судді - судді національної категорії.

Радує зростання молодих керівників Злацького І., Белима М., Некрасова І., достатньо порівняти звіт Некрасова, який брав участь в минулому році і цього річний звіт.

Можливо тому, що я не дуже серйозно ставився до участі в Чемпіонаті як учасник (бо ніколи не розглядав походи як змагання з іншими, а тільки з собою та з обставинами), то не дуже добро знав методику суддівства. Тепер довелось ознайомитися, і здивуватися її недосконалості.

По-перше критерії дуже не чіткі. Як відрізнити "Гранічну напруженість без утрати ступеня безпеки" від "дуже напруженого маршруту без утрати ступеня безпеки", а різниця може бути в 12 балів.

По-друге бальна оцінка не завжди відповідає змісту критерію, наприклад за "інформативність вищу за середню" можна отримати 2 бала, за малу інформативність, звіт нижче середнього рівня 3 бали.

В третє, як на мене, не зовсім правильно, що "за невдалі рішення , порушення безпеки" можуть поставити -8, а за помилки при визначенні категорійності перешкоди -16.

Під час Чемпіонату обговорювалась (у всякому випадку серед пішоходників) необхідність переробки Методики, і думаю з цим важко сперечатися.

Друге що вразило, масштабні порушення МКК Правил, які регламентують проведення походів. Серед походів наданих на Чемпіонат не було, якщо не помиляюсь, жодного, крім випущених ЦМКК,
без тих, чи інших порушень Правил.

- Найбільш небезпечно з них відсутність досвіду участі в поході 5 категорії складності у керівника.
- Керівник іншої групи не мав право вести групу на перевал 2А.
- Недостатній досвід практично у всієї групи при плануванні першопроходжень, в п'ятірку випущено двох учасників з досвідом 2 категорії, в цій же групі тридцятивідсотників (якщо навіть рахувати досвід двійки) половина групи, в четвірці учасник без досвіду категорійних походів.
- За рідким виключенням, в маршрутній книжці не вказано наявний перевальний досвід учасників і керівника. Одна з груп, навіть, була допущена на маршрут за відсутністю такого в маршрутній книжці.
- Дві групи запланували запасний варіант більш складний ніж основний. Ймовірно, що групи випускались за принципом "Ти наш хлопець, тож роби що завгодно". **Невже досвід трагедій останніх років нас нічому не вчить?**

Допускались порушення безпеки безпосередньо під час походу

- страховка на воді без рукавиць
- страховка на схилі 60 градусів фактично відсутня
- перехід по колоді без транспортної мотузки,
а це ж тільки те, що попало у відібрані фотографії

Переважає більшість керівників не володіє в повній мірі "Методикою визначення категорійності пішохідних походів"

- один з керівників нарахував своєму походу 325 балів, знайшовши на Уралі льодовик довжиною 20 км.
- Звіти не підтверджують проходження складних ділянок протяжних перешкод (рослинність 2б і 2а на Уралі, болота 1б там же, осипи 2б в усіх районах), а іноді і локальних - фотографіями, а переважна більшість груп не фіксує проходження кожної з ділянок протяжних перешкод, тому в багатьох звітах загальна довжина протяжних перешкод береться навмання.
- Завищена категорійність окремих перешкод, наприклад згідно методики осип 2Б вимагає страховки, а група спокійно долає її без неї (Оскільки збираюсь присвятити так званим четвіркам в Карпатах окрему замітку, то тут на карпатських походах зупинятися не буду).
- Один зі звітів, наполегливо, цілими сторінками, цитує звіт іншої групи по цьому регіону. В ньому ж, не підтверджено фотографіями повне проходження маршруту учасницею (є фото тільки за перші дні).

Очевидно що значна кількість звітів робилась наспіх, від цього відсутні цілі розділи, в маршрутній книжці не вказано домашні адреси.

Таким недолікам сприяє і бажання не зірвати чемпіонат і набрати необхідну кількість звітів, терміни здачі звітів були перенесені, але однаково звіти продовжили нести аж до суддівства, і як не дивно, ще й після суддівства, такий лібералізм і веде до того, що одні здають звіти своєчасно, і інші мають значно більше часу на доробку звітів, а то і взагалі переносять звіт на наступний рік.

Здається правильною пропозиція ЦМКК перенести чемпіонат на січень-лютий, і тоді вже в ніякому разі не допускати звіти, що запізнилися, або звіти з минулого року. Можливо варто один рік не набрати необхідну кількість звітів, але навести порядок в цьому питанні.

Здається мені доцільною і пропозиція ЦМКК, щоб максимальні повноваження для випуску в обласних МКК була четвірка (з огляду на численні порушення Правил низовими МКК). Або можливо випуск залишити за низовими МКК, а залік походу 5 категорії, а

також максимальних в Україні, тільки через ЦМКК.

На підставі переписки Парчевського і Бабенко знаю, що начебто існувало два варіанту складу ГСК Чемпіонату (пішохідний туризм), як мені здалося, реально суддівство здійснив третій варіант ГСК. Бажання відсудити всі звіти за 1 день теж не сприяло якості суддівства, мене врятувало тільки те, що 4 звіти я прочитав завчасно. Було б доцільно розподілити суддів по категоріям походів, щоб всі звіти в одній категорії судили ті ж самі судді, бо різниця у результатах 1 і 2 місця в розряді "трійок" всього 0,33 бали і можливо, якщо б кримську трійку відсудив Петренчук, з його ставленням до таких квазіпоходів, результат був би інший, а так не можу не погодитися з думкою президента однієї з обласних федерацій "Поход по Крыму занимает первое место, обгоняя Приполярный Урал, Хибины, Карпаты, Кавказ. Да может у этих товарищей хуже оформление. Но сама идея тройки по Крыму ее дискредитирует".

В суддівстві 4 взагалі проявився повний різнобій, всі судді відсудили різну кількість звітів, але в даному випадку це не вплинуло на результати, бо 4 звіти про Карпатські "четвірки" були дуже схожі.

На оцінюванні окремих суддів не зупиняюся з етичних міркувань, оскільки теж був членом ГСК, хоча аналіз їх оцінок, дає певні підстави для роздумів. І останнє, я свідомо не вказав які помилки в якому звіті, бо хочу звернути увагу не на окремі помилки окремих керівників і окремих МКК, а ті типові негативні тенденції, які присутні на жаль, у нас в розвитку пішохідного туризму. Хоча не думаю, що і в більшості інших видів туризму вони відсутні.

Трощенко Володимир, член ГСК Чемпіонату

Читайте також статтю автора о [Карпатские четверки и Крымская тройка](#)

{jcomments on}